

COFFADWRIAETH

BY WILLIAM WILLIAMS.

JOHN DAVIES,

O GRAI;

SWYDD FRECHEINIOG.

YR HWN,

CYN DYCHWELYD O'I DAITH,

A FU FARW YN YR HELD, YN AGOS

Gerrighowell;

Aost 14eg. 1828. Yn 62 o'i Oed.

Ac a Gladdwyd wrth Gapel Crai.

Gweddiodd y Brawd Watkin Edward; a
Phregethodd y Parch. Evan Harris, ar
yr achlysur, oddiar *Heb.* 12. 1.

GAN WILLIAM WILLIAMS, TALGARTH.

Coffadwriaeth y cyfiawn sydd fendigedig. Sol.
Da, was da a ffyddlon. CRIST.

TALGARTH:

ARRAFFWYD, GAN E. HUGHES.

1829.

TRWM yw'r galar, trist yw'r newydd,
 Sydd yn tramwy yma thraw ;
 Dros y bryniau ar hyd pantau,
 Am weithredoedd brenin braw ;
 Colli Brodyr a Chyfeillion,
 Colli Tadau, colli Gwŷr,
 A fu'n gwiliaw megis Habac—,
 'N ffyddlon, effro, ar y môr.

2 Cof yw genyf am *Rees Davies**,
 Enwog, dduwiol, yn ddible,
William Harrist† anwyl, tyner,
 Flaenodd fry i'r sanctaidd le ;
Jenkin Morgan § Ystradfellte,
 'Hedodd hefyd attynt hwy ;
 Sy'n cyd-ganu'r anthem hyffryd,
 Sef haeddianau marwol glwy.

* O blwyf Talgarth, yr hwn a ymadawodd a'r
 byd Ion. 27, 1823. yn y 73 o'i oed, wedi bod yn
 Pregethu'r Efengyl 53 o flynyddau yn mhlith y
 Trefnyddion Calfinaidd, ac a gladdwyd wrth
 Addoldy Talgarth.

† O Drefecca, yr hwn a fu yn Pregethu'r
 efengyl yn mhlith y bradyr uchod, dros 28 o flun-
 yddoedd, a ymadawodd a'r byd Hydref 7, 1825.
 yn 47 o'i oed, ac a gladdwyd wyth ochor y brawd
 uchod, lle maent yn gorphwys oddiwrth eu llafur,
 § Yr hwn a ymadawodd a'r byd Ionawr 16,
 1826, yn y 56 o'i oed, wedi bod yn Pregethu yr
 efengyl lawer o flynyddau ; ac a gladdwyd wrth
 Eglwys y phwyf, lle mae yn gorphwys.

- 3 Daeth y newydd o'r dieithraf
 Attaf, am waith angau dŷ,
 'N cludaw yr ysgubau adref,
 Heb i'm feddwl, ar bob tu;
 Torri ddoe a thorri heddyw,
 'R wythnos hyn, a'r wythnos draw,
 O am i ni fod yn barod,
 Erbyn gwys, o'r farn a ddaw
- 4 Am *JOHN DAVIES* daeth y newydd,
 Ei fod wedi cael y bla'n
 O'r daeardŷ, a'r carchardŷ,
 I mewn i'r baradwys lân;
 Aml bu ef yn gweddio,
 'N effro ac yn fywiog, *canon*,
 I'w Dad nefol attal cyetudd,
 Rhag bod iddo yn faith iawn.
- 5 A dieithrach i'm na hynny,
 Oedd am *Evans* anwyl eu,
 Ei fod wedi 'hedeg ymaith,
 O'r ddae'r hon i'r nefoedd fry.
 Pa'm Angylion a Seraphiaid,
 Na b'asech yn rhoi amaid i'n,
 Eich bod yn myn'd a'n tadaw adref
 I Gaersalem Sion fryn.
- 6 Oa o'ch blaen i huno'r aethant,
 Na rwgnechwch ddim am hyn,
 B'reuach darfu iddynt godi,
 Mwy deithiasant yn y glyn;
 Codi, gweithio, a llafurio,
 'N effro ac yn fywiog iawn,
 Yu y wiullan, dros eu Harglwydd,
 O foreu-ddydd hyd brydnhawn.
- 7 Dreffrowch, codwch, hefyd gweithiwch
 Eich diwrnod ar y ma's,
 Na ddig'lonwch, ymwrolwch,
 Gyd â gweinidogaeth gras.

Pan dël amser, pan dël tymmor,
Eich cadwynan ânt yn rhydd,
Cewch gyd-foli fyth heb dewi,
Gyd â hwy y'ngolau'r dydd.

8 Os rhaid teui, heb ymholi,
Pa'm fel hyn, neu pa'm fel draw,
Caniatewch, na wrthddadleuwch,
I ni ddweud am waith ei law ;
Cododd weithwyr i'w ei wiullan,
Hÿ calonnog tyner mwyn,
A choleddwyr, a neithriawyr,
Y mammogion, a'r bach wyn.

Bugail ffyddlon gwiliadwrus,
Oedd JOHN DAVIES yn y byd ;
Bugail effro, da, profiadol,
Duwiol, tadol, oedd o hyd ;
Nid am enw, parch, nac elw,
Nac anrhydedd, mwy na chlod,
Ond o gariad, at a'u piodd,
Ac a'u carodd cyn eu bod.

10 Eglwys *Crai*, *Defynnog* hefyd,
Pentre'r Felin gyd â hyn,
A *Threecastell* fawr yn *Llynwel*,
Dowch i gyd alaru'n llyn.
Bu mewn De a Gogledd hefyd,
Gyd â'i frodyr ar y ma's,
Yn cyhoeddi'r go'dd y werin,
Anehwiliadwy olud gras.

11 Gwnaeth ei Arglwydd ei anrhegu
A dwy dalent oll yn llawn,
Nillodd yntau ddwy'n ychwaneg,
Atynt yma yn hael iawn ;
Nid da doniol, ond da duwiol,
A da ffyddlon sydd ar lawr,
Gan y bendigedig Iesu,
O fewa corph y memirwn mawr.

- 12 Nid hyawdledd mawr *Sosthenes*,
 ; Na dysgeidiaeth *Plato*'r bron,
 Ond rhyw fflam o dân ennywyd,
 Oedd yn llechu dan ei fron ;
 Hwn oedd gwraidd fyddlondeb *IOAN*,
 Tra bu yma yn y byd,
 Gyd â gwaith ei Arglwydd grasol,
 'Rhwn yn gwbl aeth a'i fryd.
- 13 Ffyddlon dad, a ffyddlon bried,
 Ffyddlon gyfaill, ffyddlon frawd,
 A ffyddlondeb maith diffino,
 Yma'n hollol ynddo gaw'd ;
 Ac mi glywa'i y gorchymyn, 31
 Yn cyhoeddi'n groch i ma's,
 Am ffyddlondeb di-ymattal,
 Nes ymdagu ag angau glâs.
- 14 Nid *am* eu ffyddlondeb eilwaith,
 Y coronir neb rhyw un,
 (Ac nid *heb* ffyddlondeb hefyd,) 31
 'N ymddangosiad Mab y dyn ;
 Haeddiant Crist a'i aberth gwaedlyd,
 A'i gyfiawnder perffaith ef,
 Sy'n rhoi hawl a meddiant hefyd,
 I drigfanau pur y nef.
- 15 O ras y cofwyd am *JOHN DAVIES*,
 Draw yn uhrag'wyddoldeb pell,
 O ras y galwyd ef mewn amser,
 I rwym y cyfammod gwell ;
 A gwnaed bellach bawb ddistewi 32
 Am wendidau maes y gwa'd,
 Y mae heddyw wedi cyraedd
 Perffaith, hollol, wir iachad.
- 16 *Chwecch o ddegau*, dwy'n ychwaneg,
 Gwir oed *IOAN* ydoedd hyn ;
 Tri o ddegau saith wrth hynny,
 Bu E'n teithiaw yn y glyn ;

- O'r rhai hyn bu *un-ar-bymtheg*,
 Yn gyhoeddus gyd â'r gwaith;
 Ond mae heddyw wedi gorphen,
 'R ochor draw ar ben ei daith.
- 17 Sefyll wnaeth y tro diweddaf,
 Sul yr ail, o *Awst* oedd hwn,
 Draw ym *Mhilpit*, tre *Crickhw'el*,
 Man lle daeth i ben ei rwn;
 A chyn *Sabboth* pen yr wythnos,
 'Mado wnaeth a'r babell hon,
 At y teulu sy'n derchafu,
 Crist eu Harglwydd bawb o'r bron.
- 18 Yn y Flwyddyn oed ein Harglwydd,
Deunaw cant a phedwar saith,
Awst y nawfed pump 'n chwaneg,
 Y cyrhaeddodd ben ei daith;
 Yr oedd gefal maith rhagluniaeth,
 'M dano'n gyson yn y byd,
 Nes ei daro gan yr angen,
 Sef yw hyn'r Parlys mud.
- 19 Ar foreu-ddydd darfu'm Iesu,
 Anfon ei gerbydau lawr,
 I ddwyn IOAN DAFYDD adre,
 At y llu aneirif mawr;
 Sydd yn nosio mewn dyfnderoedd,
 Rhyfeddodau mawr y gwa'd,
 Goruchafiaeth pen Calfaria,
 Rhin yr Iachawdwriaeth râd.
- 20 Bendith *Jacob* a ddisgyno,
 Lawr ar deulu'r *Held* o'r bron,
Mr. Herbert a'i blant hefyd,
 Tra b'ont ar y ddaear hon;
 Tyner, tadol, tirion, grasol,
 Fuont i JOHN DAVIES *wr*,
 Nes yu gwbl icdo daro,
 Ar ymylau oer y dŵr.

- 21 Fe ddaeth dydd ei Gladdedigaeth,
 Obry yn y ddaear ddû ;
 Ac er amser *, gwres a phellder †,
 Mawr odiaethol oedd y llu !
 'Roedd cyfeillion Tre' Crick'wel,
 Aberhonddu oll yn llyn,
 Ardalwyr Crai, Defynog hofyd,
 Llawer eraill gyd â hyn ‡,
- 22 Wrth Gapel Crai y rhoddwydd Ioan,
 Lawr i orwedd yn y bedd,
 Nes udgannu o'r Arch-angel,
 I' wahodd i'r dragwyddol wledd,
 Mwy ni's clywû ei lais yn galw,
 Ar ein hol i ddo'd i ma's,
 O Sodoma boethlyd, danllydd,
 I ymwneud a golud gras.
- 23 Gorphen gweithio, gorphen teithio,
 'Fe orphenodd bechu'n Ian,
 Diangc wnaeth o'r gwae a'r gofid,
 Maes o sŵn y mwg a'r tan ;
 Heddyw y mae yn dyrchafu,
 Angau'm Iesu ar y bryn,
 Ydw'r a'r gwaed a redodd allan,
 I olchi'r Ethiop dŷ yn wyn.
- 24 Uu yw'r gân, ac un yw'r anthem,
 Un yw'r gwrthrych, un yw'r gwaith,
 Un yw'r drigfa, hardd breswylfa,
 Fry yn yr uchelder maith ;
 Iddo Ef yw'r iaith sydd yno,
 Gan y dyrfa bawb o'r bron,

* Cynhauf, † Pum milldir ar hugain.

‡ Sef rhai o'r Bulch, Llangors, Talgarth,
 Pencelli, Aberbrân, Trallwm, Pentre'r felin,

• Thre Castell.

- Iddo Ef medd'n henaid ninnau ; 12
 Tra b'om ar y ddaear hon.
- 25 Chwithau *Hannah* ei wraig dirion,
 Cym'rwch air ar hyn o bryd,
 Ymddiriedweh yn yr Arglwydd,
 Barnwr gweddwon yw o hyd ;
 Tad ymddifaid yw ei enw,
 Atto'u gyson ewch a'ch eri.
 Ceweh attebiad a groesawiad,
 Er mwyn Crist ein Harglwydd ni.
- 26 Chwithau Blant a'i holl berth'nasau,
 Ymofynwch am Dduw'n dad,
 Golud a chyfiawnder Iesu,
 A bendithion mawr y gwa'd ;
 Aml weddi, dagrau, taerni,
 A fu ganddo 'flaen y Nef,
 Am i chwi ei blant anwylaf,
 'Gael ei wir adnabod Ef.
- 27 Ac wrth dewi a rhoi fynu,
 D'munwn hefyd am i'r Saith, *Dat. 1. 4.*
 I addurno gweithwyr etto,
 Effro, gwrol, gyd a'r gwaith ;
 Sêr gwreichionllyd, tanbaid, disglair,
 Fo'n mellienu yn y nen,
 Yw gwir weddi y caniedydd
 Felly byddo byth **AMEN.**

D I W E D D